

РОЗДІЛ 11. МЕНЕДЖМЕНТ ТА ПРОВАЙДИНГ ІННОВАЦІЙ У ВЕТЕРИНАРНІЙ МЕДИЦИНІ

УДК 619:331.108:35.08(477)

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У ГАЛУЗІ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ УКРАЇНИ

Дідок Ю.В.

Харківський регіональний інститут державного управління Національної академії державного управління при Президентові України, м. Харків, e-mail: tchabanova@ramler.ru

Статтю присвячено аналізу концептуальних підходів до формування державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України. Сформульовано поняття, виділено суб'єкти та об'єкти державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини. Визначено головну та основні (галузеву, соціальну, інституційну, економічну та організаційну) цілі, а також напрямки реалізації першочергових завдань сучасної державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України.

Ключові слова: ветеринарна медицина, кадрове забезпечення, державна кадрова політика у галузі ветеринарної медицини, продовольча безпека

Необхідною передумовою удосконалення національної стратегії забезпечення продовольчої безпеки України є створення дієздатної, конструктивної державної служби ветеринарної медицини, спроможної виконувати покладені на неї функції державного ветеринарно-санітарного контролю та нагляду.

Проблемам кадрового забезпечення галузі ветеринарної медицини в Україні присвячені праці П. Вербицького, П. Достоєвського, П. Цвіліховського, Ю. Чабанової. Предметом широких наукових досліджень є кадрова політика в аграрному секторі економіки, кадрове забезпечення реформування аграрних відносин і відтворення трудових ресурсів аграрної сфери, які аналізуються у роботах О.М. Бородині, Й.С. Завадського, Н.Т. Гончарук, І.Х. Степаненко, В.В. Юрчишина та ін. Проблематиці кадрової політики в системі державного управління приділяли увагу такі вчені, як С. Дубенко, Ю. Ковбасюк, О. Оболенський, В. Олуйко, В. Лук'яненко. Питання кадрової політики і кадрового потенціалу державної служби України розглядаються у працях багатьох вітчизняних авторів: В.Б. Авер'янова, Г.В. Атаманчука, О.О. Воронька, С.Д. Дубенка, В.М. Князьєва, В. Малиновського, Н.Р. Нижник, О.І. Пархоменко-Кучевіл, Г.Б. Савченка, В.Г. Яцуби та інших [3, 5, 7, 9].

У сучасних умовах значно зростає роль підготовки професійних кадрів для різних сфер суспільної діяльності, у тому числі для ветеринарної медицини. У галузі ветеринарної медицини України працює близько 30 тис. спеціалістів [1]. Серед проблем кадрового забезпечення, що потребують нагального вирішення, необхідно відзначити дефіцит трудових кадрів, які здатні працювати на новітньому обладнанні, вільно володіють професійними іноземними мовами і технологіями; невизнання вітчизняних дипломів європейськими та міжнародними інституціями; високу мінливість і плінність кадрів. Перш ніж визначити шляхи та засоби вирішення конкретних кадрових проблем, важливо визначити засади та концептуальні позиції державної кадрової політики, її місце і роль у державній діяльності, суб'єкти та об'єкти кадрової політики, специфіку їх взаємодії тощо.

Вищевикладене дає підстави вважати, що формування державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України на сьогодні належить до актуальних питань, що потребують розв'язання як у науковому, так і в практичному аспекті.

Аналізуючи джерела літератури нами було відмічено, що на сьогодні відсутні комплексні дослідження концептуальних засад формування та реалізації державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини, монографії з даної проблематики, не здійснюється систематичний моніторинг і аналіз стану кадрового забезпечення галузі ветеринарної медицини. Тому метою нашої роботи було розробити концептуальні засади та підходи до формування державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України.

Матеріали та методи досліджень. Матеріалом для дослідження є чинна законодавча та нормативно-правова база з питань ветеринарної медицини, державної кадрової політики та державної служби, зокрема «Стратегія державної кадрової політики на 2012–2020 роки», Конституція України, Кодекс законів про працю України, Громадянський кодекс України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, закони України «Про державну службу», «Про ветеринарну медицину», «Положення про Державну ветеринарну і фітосанітарну службу України» та інші законодавчі та підзаконні нормативні акти.

Методи досліджень: триангуляції, сходження від абстрактного до конкретного, єдність аналізу та синтезу, комплексно-системний аналіз на основі інтегративного підходу.

Результати досліджень. Визначальним фактором здійснення будь-якої галузевої кадрової політики є державна кадрова політика.

Стратегічним документом, що визначає мету та першочергові завдання, на реалізацію яких має бути спрямована сучасна державна кадрова політика в Україні є «Стратегія державної кадрової політики на 2012-2020 роки», що затверджена Указом Президента України від 1 лютого 2012 року №45/2012 [2].

Наукові, теоретико-методологічні, прикладні та інші підходи до розгляду державної кадрової політики є предметом досліджень багатьох вітчизняних науковців. Узагальнення підходів до розгляду державної кадрової політики дало змогу визначити, що вона розглядається як:

- стратегічна діяльність (Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П. Сурмін [3], В.Я. Малиновський [4]);
- стратегія (О. Банчук-Петросова [5], О. Дьомін, Г. Леліков, В.Сороко [6], О. Воронько [7]);
- діяльність (О.І. Пархоменко-Куцевіл [8]);
- політика (І.М. Мельник [9]).

Аналіз теоретико-методологічних основ поняття «державна кадрова політика» дав нам змогу визначити державну кадрову політику у галузі ветеринарної медицини як стратегічну діяльність органів державного управління ветеринарною медициною, спрямовану на пошук, формування, професійний розвиток і раціональне використання кадрових ресурсів для забезпечення загальнодержавних інтересів у галузі ветеринарної медицини.

Посилаючись на норми чинного національного законодавства з питань ветеринарної медицини [10, 11] у якості суб'єктів державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України можна виділити:

- Кабінет Міністрів України;
- Державну ветеринарну і фітосанітарну службу України (Департамент ветеринарної медицини);
- кадрову службу центрального апарату Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України (сектор кадрової роботи Департаменту ветеринарної медицини);
- керівників територіальних органів Державної ветеринарної та фітосанітарної служби України;
- учбові заклади ветеринарного напрямку;
- Асоціацію спеціалістів ветеринарної медицини України.

Головним суб'єктом у розробці та реалізації державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України є Державна ветеринарна та фітосанітарна служба України (далі Держветфітослужба), яка має статус центрального органу виконавчої влади. З метою організації своєї діяльності Держветфітослужба здійснює у встановленому порядку підбір кадрів в апарат Держветфітослужби України та на керівні посади в її територіальних органах, на підприємствах, у закладах і організаціях, які належать до сфери її управління; формує у встановленому порядку кадровий резерв на відповідні посади, організовує роботу з підготовки, перепідготовки і підвищення кваліфікації державних службовців і робітників апарату Держветфітослужби України та її територіальних органів, на підприємствах, у закладах і організаціях, які належать до сфери її управління [10]. Ступінь участі інших суб'єктів у розробці та реалізації державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України визначається відповідними нормативно-правовими актами, в залежності від особливостей їх діяльності та функціональних завдань.

Об'єктами державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини є людські ресурси (професійно підготовлені групи людей, які здійснюють діяльність у галузі ветеринарної медицини), а також правові норми, принципи, форми, методи і засоби, що забезпечують ефективність їх формування, розвитку і використання.

Головну мету державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини можна визначити як створення збалансованої системи управління людськими ресурсами, здатної забезпечити галузь ветеринарної медицини кваліфікованими кадрами.

Як зазначається у «Стратегії державної кадрової політики України на 2012-2020 роки», основними цілями державної кадрової політики України є: загальнодержавна, соціальна, інституційна, економічна й організаційна [2;5]. Виходячи з основних завдань, покладених на Держветфітослужбу України, що регламентовані законом України «Про ветеринарну медицину», можна виділити такі основні цілі формування і реалізації державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України:

- забезпечення потреб галузі ветеринарної медицини професійними, компетентними, кваліфікованими кадрами, здатними забезпечити реалізацію основних завдань держави у галузі ветеринарної медицини (галузєва мета);
- задоволення очікувань працівників щодо професійної самореалізації, забезпечення гідної оплати праці, соціальних гарантій, високого рівня добробуту фахівців, запобігання дискримінації за гендерними, етнічними, релігійними, соціальними політичними та іншими ознаками (соціальна мета);
- створення та вдосконалення нормативно-правового забезпечення державної кадрової політики галузі ветеринарної медицини з метою запровадження новітніх підходів у кадровому менеджменті (інституційна мета);
- розбудова системи управління трудовими ресурсами та управління нею на засадах відкритості, прозорості, соціального діалогу та партнерства всіх зацікавлених суб'єктів державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини (організаційна мета);
- підвищення конкурентоспроможності установ, підприємств і організацій у галузі ветеринарної медицини (економічна мета).

Реалізація першочергових завдань державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України повинна здійснюватись у таких напрямках:

- підготовка, підвищення кваліфікації та перепідготовка кадрів;
- державне регулювання професійної діяльності;
- соціальний захист спеціалістів ветеринарної медицини;

- забезпечення зайнятості фахівців ветеринарної медицини;
- модернізація кадрових служб.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Кадрове забезпечення галузі ветеринарної медицини повинно бути адекватним сучасним викликам і завданням щодо забезпечення епізоотичного благополуччя країни, гарантування якості та безпеки продовольчої продукції. Під державною кадровою політикою у галузі ветеринарної медицини необхідно розуміти стратегічну діяльність органів державного управління ветеринарною медициною, спрямовану на пошук, формування, професійний розвиток і раціональне використання кадрових ресурсів для забезпечення загальнодержавних інтересів у галузі ветеринарної медицини. Перспективи подальших досліджень можуть бути спрямовані на розробку наукової концепції державної кадрової політики у галузі ветеринарної медицини України, необхідної для удосконалення системи державного регулювання кадрових процесів і забезпечення потреб галузі ветеринарної медицини у висококваліфікованих професійних кадрах.

Список літератури

1. Цвіліховський М.І. Структура й методологічні засади підготовки фахівців ветеринарної медицини в Україні на сучасному етапі / М.І. Цвіліховський, В.Б. Духницький, В.К. Костюк // Ветеринарна медицина України. - №8 (210).- 2013.- С.36-41.
2. Стратегія державної кадрової політики України на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 01.02.2012 № 45/2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: zakon.rada.gov.ua/go/45/2012.];
3. Державна кадрова політика в Україні: стан, проблеми та перспективи розвитку: наук. доп. авт.кол.: Ю.В. Ковбасюк, К.О. Ващенко, Ю.П.Сурмін, та ін. – К.: НАДУ, 2012. – 72 с.
4. Малиновський В.Я. Державне управління : [навчальний посібник]. – [вид. 2-ге, доп. та перероб.] / В.Я. Малиновський. – К. : Атіка, 2003. – 576 с.
5. Банчук-Петросова О.В. Теоретичні основи сучасної державної кадрової політики України / О.В. Банчук-Петросова // Державне управління: удосконалення та розвиток – 2013. – №7. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.dy.nauka.com.ua/?op=1&z=597>].
6. Дьомін О. Державна кадрова політика : система роботи з кадрами / О. Дьомін, Г. Леліков, В. Сороко // Вісник державної служби України. – 2001. – №2.
7. Воронько О. Кадрова політика - універсальний важіль державного будівництва / О. Воронько // Вісник УАДУ. - 2004. - № 2. - с. 141-152.
8. Пархоменко-Куцевіл О.І. Механізм формування кадрового потенціалу державної служби в Україні – базовий елемент механізмів державного управління // Актуальні проблеми державного управління. – Д.: ДРІДУ УАДУ, 2004. – Вип.2(16). – С.190.
9. Мельник І.М. Особливості державної кадрової політики у сфері вдосконалення механізмів добору персоналу державної служби / І.М. Мельник [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.academy.gov.ua.
10. Про затвердження Положення про Державну ветеринарну та фітосанітарну службу України: Указ Президента України №464/2011 від 13 квітня 2011 р.// Урядовий кур'єр від 17.05.2011.- № 87.
11. Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину» від 16 листоп. 2006 р. №361-V // Відомості Верховної Ради України. – 2007. – № 5-6. – ст. 53.

CONCEPTUAL APPROACHES TO FORMING THE STATE STAFFING POLICY IN THE SPHERE OF VETERINARY MEDICINE OF UKRAINE

Didok Yu.V.

*Kharkiv Regional Institute of Public Administration of the National Academy of Public Administration
attached to the Office of the President of Ukraine, Kharkiv, Ukraine*

Aim of study – the development of conceptual bases and approaches to forming the state staffing policy in the sphere of veterinary medicine of Ukraine.

Materials and methods. The research materials are national legislative and regulatory framework concerning state personnel policy, public service and veterinary medicine. The research methods are: the triangulation, ascension from the abstract to the concrete, the unity of analysis and synthesis, the historical and logical, complex-system analysis on the basis of integrative approach.

Results of work. The basic content of the notion «state staffing policy in the field of veterinary medicine» was formulated as strategic activity of veterinary authorities aimed at finding, professional development and efficient use of staff resources with the aim of ensuring national interests in the sphere of veterinary medicine. The subjects and objects of state staffing policy in the field of veterinary medicine of Ukraine have been identified. The main aim, the basic goals and directions of priority tasks of forming and realization the modern state staffing policy in the sphere of veterinary medicine of Ukraine were elaborated.

Conclusions. The scientific novelty of results is connected with definition of conceptual bases and approaches to forming the state staffing policy in the sphere of veterinary medicine of Ukraine and with substantiation of necessity of development of the concept of state staffing policy in the field of veterinary medicine of Ukraine, that will correspond to contemporary challenges and tasks concerning epizootic welfare, ensure quality and safety of foodstuffs and needs of the veterinary field in highly professional staff.

Keywords: veterinary medicine, personnel maintenance, state personnel policy in the sphere of veterinary medicine, food safety.